

Vergunningvrij bouwen, de Omgevingswet en archeologie

Verslag themabijeenkomst Erfgoedteam
25 oktober 2017

Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
2	Vergunningvrij bouwen, een introductie	3
3	Omgevingswet, vergunningvrij bouwen en de archeologie	4
4	Discussie	7

1. Inleiding

Wie wil bouwen, moet een vergunning aanvragen en hieraan worden ook voorwaarden inzake de archeologie gekoppeld. Binnen de huidige wet- en regelgeving is vergunningvrij bouwen mogelijk. Aan het vergunningvrij te bouwen object zijn grenzen gesteld qua ligging, omvang en hoogte en diepte. In de Omgevingswet wordt gekozen voor een nieuwe opzet. Is dit een kans voor behoud en benutting van het archeologische erfgoed, of juist een bedreiging ervoor?

Tijdens haar introductie geeft Marjorie Verhoek, voorzitter van het erfgoedteam en ambtenaar bij gemeente Zaanstad aan dat tijdens voorgaande overleggen van het erfgoedteam naar voren kwam dat binnen gemeenten onduidelijkheid heerst over archeologie en vergunningvrij bouwen. Daarom is dan ook besloten om tijdens deze bijeenkomst in te gaan op vergunningvrij bouwen, archeologie en de nieuwe omgevingswet.

2. Vergunningvrij bouwen, een introductie

Monica Dütting, adviseur archeologie bij het Steunpunt Monumenten & Archeologie Noord Holland, geeft een korte introductie op het onderwerp 'Vergunningvrij bouwen'.

In een bestemmingsplan staan regels, waaronder de vrijstellingsgrenzen van een gebied, voor archeologie. Als er vergunningvrij gebouwd kan worden gelden er voorwaarden aan plaatsing, aan omvang (max 150 m²), maar er zijn geen voorwaarden met betrekking tot archeologie. Wanneer mag je vergunningvrij bouwen?

2.1. Bij monumenten:

In de brochure van de Rijksdienst wordt vooral ingegaan op de richtlijnen voor rijksmonumenten, provinciale monumenten en gemeentelijke monumenten. Bij die categorie van gebouwen is een aantal soorten inpandige en uitwendige verbouw en herstelwerkzaamheden vergunningvrij. In het Besluit omgevingsrecht (Bor) zijn in bijlage II, artikel 2 en 3 kleine bouwwerken opgenomen, beperkt in omvang, die bij gebouwde Rijksmonumenten vergunningvrij mogen worden opgericht.

Voor gebouwde gemeentelijke monumenten geldt dat er niet vergunningvrij kan worden gebouwd mag worden, indien er in het bestemmingsplan een onderzoeksverplichting voor archeologie is gekoppeld aan bouw-, sloop- of aanlegvergunning. Dan blijft de verplichting tot onderzoek gelden, ook voor ingrepen kleiner dan 50 m².

Voor van Rijksweg beschermde stads- en dorpsgezichten geldt dat er vergunningvrij kan worden gebouwd indien het gaat om de kleine bouwwerken zoals genoemd in Bor bijlage II, artikel 2 en 3. Op het achtererf mogen de zogeheten bijbehorende bouwwerken tot 50 m² in omvang worden opgericht, maar er geldt een verzaamd regime. Ook hier geldt: is in het bestemmingsplan een onderzoeksverplichting voor archeologie opgenomen, gekoppeld aan bouw-, sloop- of aanlegvergunning? Dan blijft de verplichting tot onderzoek gelden, ook voor ingrepen kleiner dan 50 m².

2.2. Terreinen zonder monumentenstatus:

Voor terreinen zonder monumenten status ligt het iets anders, er moet een bestemmingsplan liggen waarin een onderzoeksverplichting is opgenomen voor de archeologie bij bestemmingswijziging, bouw- of aanlegvergunning. Dan kan er op basis van het Bor, voor bijbehorende bouwwerken op het achtererf tot 50 m² vergunningvrij worden gebouwd. Hiervoor kan een gemeente dus geen onderzoeksrapport eisen. Kortom: de gemeente kan de omvang van het vergunningvrij te bebouwen gebied maximaal verkleinen tot 50 m² in gebieden zonder monumentenstatus.

Waarom maken archeologen zich zorgen over 50 m²? Omdat je zo heel wat informatie kunt missen. In 50m² kunnen (delen van) prehistorische boerderijen of bijgebouwen liggen, akkers, waterputten of rituele deposities. Of de voorloper van de boerderij die we een paar eeuwen later op een andere plaats, herbouwd, op de historische kaart terugvinden. Vergunningvrij bouwen op het achtererf betekent geen onderzoek aan beerputten, afvalkuilen, waterputten, bijgebouwen. Als je deze 50m² vrijgeeft, dan

mis je dus al deze informatie, die veelal uitsluitend in de archeologische bronnen terug te vinden is. Zelf in een voortuintje met een omvang van 35 m² kan in iets uiterst bijzonders liggen. Zoals 132 skeletten uit de middeleeuwen, voor het grootste gedeelte de stille getuigen van een belangrijk keerpunt in de geschiedenis van Noord-Holland, de Slag van Vroonen. Hierbij werden de West-Friese boeren definitief verslagen door de Hollandse en Zeeuwse adel. Archeologen zijn dus bezorgd over wat we missen door het vergunningvrij bouwen.

Monica Dütting vergelijkt het bodemarchief met een postzegelalbum waarbij sommige bladzijden op elkaar gestapeld zijn. In sommige gevallen kennen we enkele postzegels maar elke bodemverstoring levert lege plekken op. Wanneer dit te vaak gebeurt, is het de vraag wat er over blijft. Door telkens kleine stukjes uit het bodemarchief te halen wordt de gaafheid, de ensemblewaarde en de informatiewaarde aangetast. Het gevolg daarvan is dat als er nu een archeologisch bureauonderzoek wordt uitgevoerd, het de vraag is hoe vervolgens de nog aanwezig archeologie wordt beoordeeld en gewaardeerd. Is de waarde die we uit deze versnipperde bodem halen wel genoeg? Dan valt bij de afweging tussen de kosten voor het archeologische onderzoek, en de informatiewaarde van de archeologie, vaak ten nadele van de archeologie uit. In het algemeen wordt dan overgegaan tot vrijgeving van het gebied. Door al die kleine aantastingen wordt het gebied als geheel archeologisch minder waardevol en wordt daarom niet meer geselecteerd voor onderzoek.

Vergunningvrij bouwen betekent dat veel (archeologische) informatie verloren gaat. Dit is essentiële informatie over de (pre)historische mens, het landschap, het leven van alledag, rituelen en levensovertuigingen, conflicten en over groepen die niet (goed) zijn vertegenwoordigd in historische bronnen.

2.3. Toevalsvondsten

Maar er is nog een aspect, toevalsvondsten. Wanneer geen onderzoeksverplichting geldt, zijn archeologische vondsten toevalsvondsten. De kans op het aantreffen van dergelijke toevalsvondsten is natuurlijk groter indien er meer vergunningvrij wordt gebouwd. De vinder is verplicht de vondsten te melden. Vaak denken initiatiefnemers dat hier kosten aan zijn verbonden en wordt er geen melding gedaan. Echter de gemeente is verantwoordelijk voor de omgang met de toevalsvondst en voor de eventuele kosten die aan berging, verder onderzoek en deponering of zelfs conservering verbonden zijn. De aanwezigen maken duidelijk dat over dit gegeven te weinig bekend is bij de burger.

3. Omgevingswet, vergunningvrij bouwen en de archeologie

Piet Kleij, gemeentelijk archeoloog Zaanstad, Wormerland en Oostzaan start zijn presentatie onder het motto, 'niet gaan slapen'. Het meest genoemde doel van de Omgevingswet is om de overbodige wetten en regels te schrappen en daardoor tot snellere besluitvorming te komen. In de praktijk heeft het Rijk in het kader van de Omgevingswet al 30.000 regels en artikelen geschrapt. Het is handig voor gemeenten om deze door te nemen en te kijken welke consequenties dit kan hebben. Welke regels en wetten kunnen echt weg en welke kunnen of moeten de gemeenten en de provincies overnemen? En zitten daar regels tussen die invloed hebben op cultuurhistorie?

De datum voor de nieuwe Omgevingswet is weer uitgesteld en zal nu in 2019 worden geïmplementeerd. De wet is ook enorm veranderd, vooral met betrekking tot de archeologie. Wat in deze presentatie naar voren komt is de huidige stand van zaken wat betreft de archeologie.

Decentralisatie

De decentralisatie binnen de omgevingswet zorgt voor veel kansen voor de gemeente. De gemeente staat dichter bij de burger. Gemeenten krijgen zeer veel verantwoordelijkheden (en mogelijkheden) toegeschoven. Dit opent nieuwe perspectieven.

Een ander doel van de Omgevingswet is de digitalisering, zodat de burger, al scrollend door de verschillende lagen van het Omgevingsplan en doorklikkend naar de beleidsregels, zelf kan uitzoeken wat wel of niet mag of kan in een bepaald gebied. Dit is echter maar voor een beperkt deel van de samenleving van toepassing. Veel mensen zijn niet voldoende toegerust om gebruik te kunnen maken van dergelijke digitale middelen.

Omgevingskwaliteit

Een minder vaak genoemd doel van de nieuwe Omgevingswet is het bereiken en het in standhouden van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en *goede omgevingskwaliteit*. Tot een goede omgevingskwaliteit behoort, naast gezonde lucht, en schoon water: veel groen en een mooie omgeving. Archeologie en cultuurhistorie dragen bij aan een goede leefomgeving. Door decentralisatie ligt de verantwoordelijkheid hiervoor nu bij de gemeente en dit creëert unieke kansen. Gemeenten moeten dus deze kans grijpen om cultuurhistorie een belangrijke rol te geven in de omgevingsvisie! En vervolgens met behulp van de cultuurhistorie de kwaliteit van de leefomgeving te vergroten. Piet Kleij zegt dat cultuurhistorie ook economische waarde heeft. De huizenprijzen stijgen als er een monument in een straat wordt aangewezen.

De omgevingsvisie en het omgevingsplan

Belangrijk is daarom om de cultuurhistorie een belangrijke plaats te geven in de *omgevingsvisie*. De *omgevingsvisie* is een o.a. door de gemeente vastgestelde strategische visie voor de lange termijn voor de gehele fysieke leefomgeving. De omgevingsvisie heeft betrekking op alle terreinen van de fysieke leefomgeving. Een *omgevingsvisie* gaat onder andere in op de samenhang tussen ruimte, water, milieu, natuur, landschap, verkeer en vervoer, infrastructuur en *cultureel erfgoed*. Staat cultuurhistorie **niet** in de omgevingsvisie of speelt het daar een **kleine rol** in, dan komt er ook weinig of geen cultuurhistorie in het omgevingsplan. Krijgt cultuurhistorie een belangrijke plaats in het Omgevingsplan, dan zorgt dit direct en indirect voor een betere bescherming, misschien zelfs voor herstel, van de cultuurhistorische waarden. Marjorie heeft haar uiterste best gedaan om dit voor elkaar te krijgen. Het beste is dus om cultuurhistorie een van de pijlers van je visie te maken.

Staat cultuurhistorie in de omgevingsvisie, dan komt het niet automatisch in het omgevingsplan. Dat moet er door de verantwoordelijke de ambtenaar worden ingebracht. De manier waarop archeologie in het omgevingsplan komt, komt in grote lijnen overeen met de manier waarop archeologie in een bestemmingsplan komt:

De gebieden van archeologische waarde worden op de omgevingsplankaart aangegeven. In de regels, of hoe ze ook komen te heten, worden vervolgens de voorwaarden opgenomen waar bodemversturende werkzaamheden in de gebieden van archeologische waarde moeten voldoen om de archeologie in de bodem te bewaren of om een vindplaats op te graven.

Je moet als erfgoedexpert echt lobbyen om iets in de omgevingsvisie en het omgevingsplan te krijgen. En als de waarden worden aangegeven op de omgevingsplankaart, het is altijd goed om te controleren of archeologie ook in de regels verwerkt is. Het is dus zaak gedurende het hele proces alert te blijven.

Een tip hierbij is om naar de beleidslijn te verwijzen in plaats van specifieke regels op te nemen., wees hierbij ook niet te gedetailleerd zodat kleine wijzigingen nog binnen het bestaande plan passen. Beleidslijnen worden vastgelegd door B&W (burgemeesters en wethouders), een visie moet altijd door de gemeenteraad worden vastgesteld. Het is dus handiger om in het omgevingsplan en in de regels iets algemeen te zeggen en dan in een beleidslijn (vast te stellen door B en W) de details vast te stellen, b.v. binnen een gebied van archeologische waarde de maximale vrijstellingsgrenzen voor archeologisch onderzoek (omvang en/of verstoringsdiepte). Zo kun je wanneer het nodig is diepte maten of oppervlaktes eenvoudig veranderen. Staan ze echter genoemd in het omgevingsplan, dan kun je pas iets veranderen wanneer het omgevingsplan zelf wordt veranderd. En de bedoeling is dat de omgevingsplannen 20 jaar mee gaan.

Gemeenten moeten zich goed realiseren dat de omgevingswet en het omgevingsplan iets anders zijn dan een bestemmingsplan. Het omgevingsplan geeft nieuwe mogelijkheden die niet mogelijk waren bij een bestemmingsplan.

Vergunningvrij bouwen in de omgevingswet

In het huidige systeem bepaalt het Rijk tot in detail welke gebouwen gemeenten niet mogen toetsen aan het bouwbesluit, de welstandseisen en het bestemmingsplan. Door de decentralisatie in de omgevingswet kunnen de gemeenten zelf bepalen in hun omgevingsplan waar en wat vergunningvrij gebouwd mag worden. Dit moet de gemeente echter wel zelf doen. Doe je niets, dan gelden algemene regels. De minister heeft namelijk een zogenaamde *instructieregel* vastgesteld waarin het rijk gemeenten verplicht om in hun omgevingsplannen op te nemen dat bouwwerken met een bepaald oppervlak (waarschijnlijk straks 150 m² ?) vergunningvrij gebouwd moeten kunnen worden.

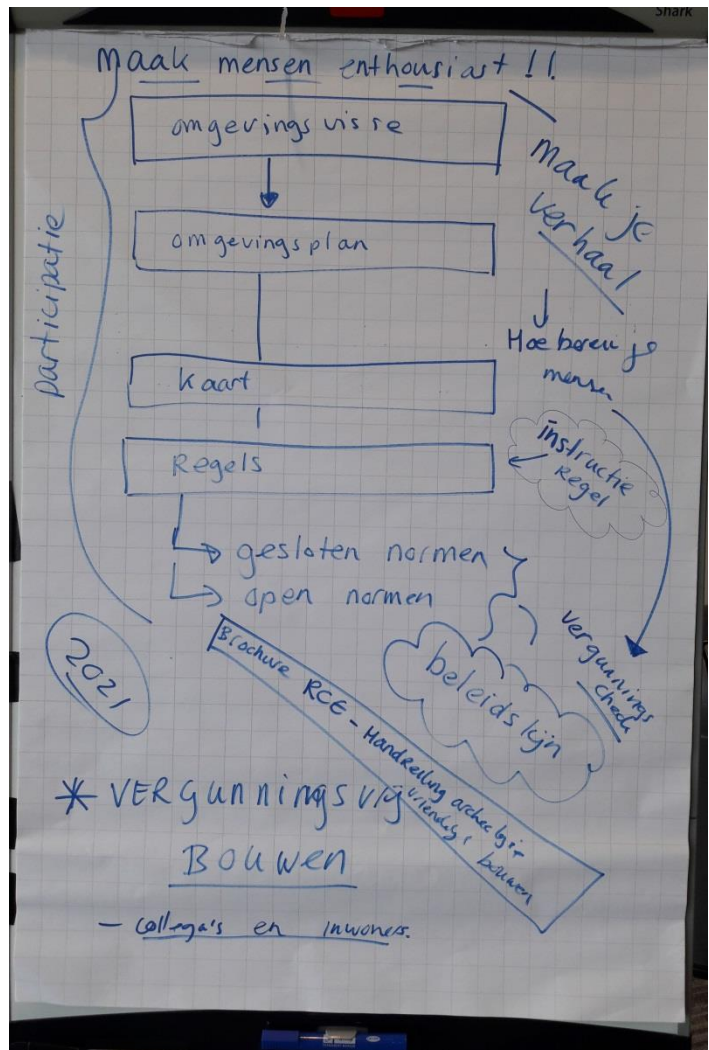
Een gemeente kan echter een instructieregel (uiteraard goed gemotiveerd) in bepaalde situaties ook *niet* toepassen. Dat geeft ruimte om te variëren. Op plaatsen die uit een oogpunt van ruimtelijke kwaliteit of cultuurhistorie heel kwetsbaar zijn, kan de gemeente het vergunningvrij bouwen beperken of zelfs onmogelijk maken. Dit is in de geest van de omgevingswet: geen van boven af opgelegde regels, maar van onder af toegepast maatwerk. Als er bijvoorbeeld monumenten zijn die koste wat het kost beschermd moeten worden, dan kan je hier regels voor instellen. Het is geen wet maar een instructie. De verwachting is dat de omgevingswet het ruimer maakt. Het garanderen van een goede leefomgeving is ook een doel. Als er een hoge verwachting is onder de grond dan kun je dit vastleggen. Je mag er goed beargumenteerd van afwijken, dit geldt ook voor de archeologie. Archeologie wordt echter niet specifiek genoemd. Als je dit al goed aanpakt in de visie, is de stap naar het plan of de regel sneller gezet (nadruk cultuurhistorie of archeologie). Weer een geval van decentralisatie, de gemeente meer beslissingen geven.

In kleine gemeenten moeten krachten worden gebundeld, hier is het moeilijker. Bijvoorbeeld een samenwerking met een archeoloog die iets af weet van de omgevingswet. Anders krijgt cultuurhistorie een krappe plek in de visie en het plan. Je moet er als gemeente dus zelf actief iets aan doen.

Vragen naar aanleiding van de lezing:

- *Hoe werkt het dan precies met het vergunningvrij bouwen. Hoe zie je waar je zonder vergunning mag bouwen?*
Binnen de wetswijziging is een belangrijk onderdeel het Digitaal Stelsel Omgevingswet. De gedachte is dat er een interactieve kaart komt die je vanachter je computer kunt raadplegen. Hierop zou idealiter met een druk op de knop te zien moeten zijn aan welke voorwaarden je moet voldoen per locatie.. De ervaring leert echter dat mensen hier zelf niet naar kijken (maar pas achteraf), of hiervoor niet zijn toegerust. En gemeenten moeten digitaal enorm aan de bak. Naast input voor een dergelijk systeem, ook wat betreft voorlichting.
- *Zijn er gemeenten die dit al hebben ingezet?*
Hollands Kroon, Zaanstad, Uitgeest en Alkmaar zijn al een eind op streek met de Omgevingswet. Haarlem is er volgens Anja van Zalinge al heel ver met het Digitale Stelsel Omgevingswet. In Volendam en Edam is een extern bureau ingeschakeld dat het proces begeleidt; een aanrader aldus Annelies Hoekstra.
- *Hoe weet je als individueel burger of initiatiefnemer of ergens een beleidslijn is?*
De theorie van de wet is dat je via de computer/digitalisering kan nagaan of ergens een beleidslijn is vast gelegd (uiteindelijk). Dit zul je als gemeente vooraf goed moeten inrichten.

Bestemmingsplannen staan op de website: www.ruimtelijkeplannen.nl. Wat blijkt is dat veel mensen pas na aankoop van een perceel naar het bestemmingsplan kijken. Wat echter ook blijkt, is dat bestemmingsplannen

voor de gemiddelde burger niet te begrijpen zijn. De techniek van digitalisering is ook een moeilijk punt, hier valt zeer veel aan te verbeteren.

4. Discussie

Vervolgens wordt de discussie geopend; deze gaat deels aan de hand van stellingen
Startpunt van de discussie is een schema dat Marjorie heeft gemaakt op de flipover.

Van omgevingsvisie naar omgevingsplan, hierbij is het van belang rekening te houden met de instructieregels: waaronder gesloten normen (spreekt voor zich) en open normen: oftewel een beleidslijn, dit is meer een richtlijn.

- De vraag wordt gesteld wie waarop nog invloed kan uitoefenen? Hoe zit het met burgerparticipatie? De onderwerpen voor een omgevingsvisie worden wel al van te voren bedacht en vastgelegd.

Hoe zorgen we dat erfgoed op de agenda komt?
Het is van belang dat een wethouder actief voor een visie wil gaan. En een publieke agenda waar erfgoed en de beleefbaarheid ervan, duidelijk op staan.. Daar luistert een raad ook naar. De oproep is dan ook om naar draagvlak te zoeken voor de omgevingsvisie vooral met het ook op de gemeenteraadsverkiezingen in maart 2018. Deze verkiezingsuitslag wordt heel belangrijk voor de toekomstige ruimtelijke ordening.

De omgevingsvisie moet samen met de burger worden gemaakt; hierbij is het van belang om informatieavonden te organiseren. Maar het gaat niet alleen om overbrengen van wat je als gemeente belangrijk vindt, maar om samen met de burgers te bepalen waar je heen wil. Er ontstaat een discussie over hoe de laaggeletterden kunnen worden bereikt. En hoe je kunt zorgen dat de mensen die komen naar de bijeenkomsten ook echt komen waar de bijeenkomst voor bedoeld is..

Participatie is echt een vak, gemeenten kunnen dit beter door externen laten doen. Ook initiatiefnemers moeten betrokken worden. Zet hierbij strategisch je erfgoedprofessionals in.
Als erfgoed professionals kunnen we de burgers deze verhalen laten beleven.

Terug naar vergunningvrij bouwen:

Stelling: *ik heb goed zicht op wat vergunningvrij is.*

Antwoord na enige discussie is de conclusie: Nee, eigenlijk niet. In het algemeen wordt er door een burger niet van te voren gecheckt of er vergunningvrij mag worden gebouwd. De initiatiefnemer gaat meteen aan de slag gaat en niet eerst naar de gemeente. Conclusie is dat Het erg belangrijk is dat de spelregels over vergunningvrij bouwen goed worden gecommuniceerd aan de burger.

Daarmee hangt samen: wat gebeurt er als er iets wordt gevonden tijdens vergunningvrij bouwen. Stel dat je bijvoorbeeld een skelet vindt? En de persoon die dit heeft gevonden, dit niet gemeld heeft bij de gemeente? Dit is een toevalsvondst. De verstoorder betaalt, gaat hier dus niet op. Dit is dan dus de verantwoordelijkheid van de gemeente. Probleem is alleen dat het vaak niet wordt gemeld omdat de verstoorder denkt dat hij/zij ervoor op moet draaien. Licht burgers dus goed in over dat het kosteloos is om vondsten te melden. De gemeente beslist en betaalt eventueel. Is er geld om hier iets mee te doen? Hier moet geld voor gereserveerd worden in de risicopot. Het zou handig zijn als je bij de check voor vergunningvrij bouwen al informatie krijgt over wat te doen met toevalsvondsten. Dit kan een gemeente in feite gewoon op de website opnemen.

Een ander punt is wat er in deze gevallen gebeurt als er geen archeoloog in de regio is. De vondsten moeten in elk geval gemeld worden, bij de gemeente, of de Rijksdienst..

De discussie verschuift naar hoe we mensen enthousiast kunnen maken over onzichtbaar erfgoed en archeologie. Tip is het openstellen van sites/opgravingen. Eigenlijk zou je altijd een publiekopenstelling moeten verzorgen. Het grote en kleine verhaal moet bekend worden gemaakt. Maak mensen enthousiast over

archeologie, geef aandacht aan het vergunningvrij bouwen. Laat archeologen voorlichtingen geven en maak collega's enthousiast.

De aanwezigen concluderen dat het de burger dus ook niet makkelijk gemaakt wordt. We hebben meer regels gemaakt dan we vooraf bedacht hadden. Daar kunnen we nu op reflecteren en opnieuw toetsen. We willen minder regels en beleid. Zo moet je dus ook aan de omgevingsvisies gaan werken.

Iepie Roorda wijst ons op de Brochure van de Rijksdienst over archeologie vriendelijk bouwen (te vinden op de daartoe ingerichte pagina over de erfgoedteam bijeenkomst op de website van het Steunpunt).

De deelnemers geven aan dat de bijeenkomst erg nuttig was en absoluut voor herhaling vatbaar. Gevraagd om aansluitend aan deze een spreekuur te organiseren waarbij individuele vragen van gemeenten kunnen worden behandeld. De Steunpunt-medewerkers geven aan dat er altijd naar het Loket kan worden gebeld of gemaïld (info@steunpunterfgoednh.nl).

Handige sites en links:

De [archeologieportal van de Rijksdienst voor het cultureel erfgoed](#) met nuttige informatie.

[Brochure Handreiking archeologievriendelijk bouwen.](#)

[Brochure vergunningvrij](#)

[Filmpje](#) Rijksdienst voor het cultureel erfgoed – pilot informatiehuis

De volgende bijeenkomst van het Erfgoedteam staat gepland op woensdag 29 november 2017, van 10-12 uur in het Huis van Hilde te Castricum.

Aanwezigen

Joke Groot (gemeente Velsen)
Marja van der Haar (gemeente Koggenland)
Agneta Hartog (gemeente Ouder-Amstel)
Annelies Hoekstra (Gemeente Edam-Volendam)
Piet Kleij (gemeente Zaanstad)
Karin Klein-Vijfschaft (gemeente Haarlemmermeer)
Gerlof Kloosterman (gemeente Heerhugowaard)
Dick Kooij (gemeente Heerhugowaard)
Willemijn Paijmans (gemeente Amstelveen en Aalsmeer)
Conny van Rijn-Spits (gemeente Beverwijk)
Iepie Roorda (Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed)
Sjaak Schavemaker (gemeente Oostzaan en Warmerland)
Atie Schenk (gemeente Purmerend)
Anja van Zalinge (gemeente Haarlem)

Ron Baltussen (Mooi Noord-Holland)
Monica Dütting (Erfgoedteam en NMF)
Marcel Heijmans (Mooi Noord-Holland)
Ana van der Mark (secretaris Erfgoedteam, verslag)
Barbara Oosterwijk (NMF, verslag)
Eliza van Rooijen (Erfgoedteam en NMF)
Marjorie Verhoek (voorzitter Erfgoedteam)
Nico Zimmerman (Mooi Noord-Holland)

**MOOI
NOORD-
HOLLAND**

ADVISEURS
OMGEVINGSKWALITEIT

Het Steunpunt Monumenten en Archeologie Noord-Holland is een samenwerking tussen MOOI Noord-Holland en Stichting NMF en wordt mogelijk gemaakt door de Provincie Noord-Holland en de RCE.

info@steunpunterfgoednh.nl | www.steunpunterfgoednh.nl